



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
KOMISIONI I KONKURENCËS

V E N D I M
nr. 339, datë 24.11.2014

“Mbi monitorimin e zbatimit të Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014, të Komisionit të Konkurrencës mbi kushtet dhe detyrimet ndaj shoqërive të sigurimit për rivendosjen e konkurrencës në tregun e sigurimit të detyrueshëm motorrik”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

- Lindita MILO (LATI) Kryetar
- Servete GRUDA Anëtar
- Koço BROKA Anëtar
- Iva ZAJMI Anëtar
- Eduard YPI Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 24.11.2014, trajtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimin e raportit të monitorimit mbi zbatimin e Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014 të Komisionit të Konkurrencës

Baza ligjore: Nenet 4, pika 1, 24, 45, pika 1 dhe 2, të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, këtu dhe me poshtë Ligji.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Relacionit e Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës mbi raportin e monitorimit mbi zbatimin e Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014 të Komisionit të Konkurrencës nr. 194 prot., datë 19.11.2014;
- Informacioneve të depozituara pranë Autoritetit të Konkurrencës nga ndërmarrjet që ushtrojnë veprimtari në tregun e sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike për përgjegjësitë ndaj palëve të treta”, përkatësisht: Sigal Uniqa Group Austria Sh.A, Sigma Inter-albanian Vienna Insurance Group Sh.A, Atlantik ShA, Intersig Vienna Sh.A, Albsig Sh.A, Insig Sh.A, Eurosig Sh.A dhe Ansig Sh.a.

VËREN SE :

1. Me anë të Vendimit nr. 310, datë 31.03.2014, Komisioni i Konkurrencës ka vendosur “Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike për përgjegjësitë ndaj palëve të treta”, ndaj 9 (nëntë) ndërmarrjeve vijuese, që ushtrojnë veprimtarinë në këtë treg: Sigal Uniqa Group Austria Sh.A, Sigma Inter-albanian Vienna Insurance Group Sh.A, Atlantik ShA, Intersig Vienna Sh.A, Albsig Sh.A, Insig Sh.A, Eurosig Sh.A dhe Ansig Sh.a.
2. Në përfundim të procedurës së hetimit të thelluar dhe pas dëgjimit të palëve dhe të angazhimeve të marra nga ato, Komisioni i Konkurrencës me Vendimin nr. 324, datë 30.07.2014, vendosi

kushte dhe detyrimeve ndaj shoqërive të sigurimit për rivendosjen e konkurrencës në tregun e sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike për përgjegjësitë ndaj palëve të treta.

3. Në zbatim të këtij Vendimi, nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës është nxjerrë Urdhri nr. 68, datë 30.10.2014, për të kryer monitorimin e zbatimit nga ana e shoqërive të sigurimeve të kushteve dhe detyrimeve të vendosura me Vendimin e Komisionit të Konkurrencës nr. 324, datë 30.07.2014 si vijon:
 - A. *Vënien në funksionim të programit Bonus-Malus për sistemin e individualizuar të sigurimit të detyrueshëm bazuar në të dhënat e të siguruarit, mjetit, historikut të dëmeve të shkaktuara dhe vendndodhjes;*
 - B. *Ofrimi i shoqërisë së sigurimit sipas kërkesës së të siguruarit. Në sistemin e ofruar nga shoqëritë e brokerimit dhe agjentët e shoqërive të sigurimit duhet të shfaqen në kohë reale logot e të gjitha shoqërive të sigurimit me të cilat agjenti ose brokeri ka marrëveshje për tregtimin e policës së sigurimit të detyrueshëm motorik;*
 - C. *Të zbatojnë parashikimin ligjor për pagesën e dëmit nga siguruasi i drejtpërdrejtë;*
 - D. *Të lidhin marrëveshje me më shumë se 1 shoqëri brokerimi sipas kritereve të parashikuara nga AMF-ja lidhur me sistemin online të sigurimeve të detyrueshme dhe sistemit bankar për pagesat sipas legjislacionit në fuqi;*
 - E. *Shtypja dhe tregtimi i policave të sigurimit me logon e secilës ndërmarrje;*
4. Në zbatim të Urdhrit të mësipërm, nga ana e Grupit të Punës janë kryer inspektime pranë agjentëve të të gjitha ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtari në tregun e sigurimeve për të parë mënyrën e zbatimit të kushteve dhe detyrimeve nga ana e ndërmarrjeve.
5. Gjithashtu nga ana e të gjitha ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtari në tregun e sigurimeve është dërguar informacion në lidhje me zbatimin e kushteve dhe detyrimeve të vendosura me Vendimin e Komisionit të Konkurrencës nr. 324, datë 30.07.2014.

A. Zbatimi angazhimit për vënien në funksionim të programit Bonus-Malus

6. Në lidhje me sistemin Bonus-Malus, nga monitorimi rezultoi se në sistemin e shitjes janë kryer ndryshime kryesisht në plotësimin e të dhënave të klientit ku tani me vendosjen e targës së automjetit të dhënat e tjera plotësohen automatikisht nga sistemi. Por për të njëjtën kategori sigurimi, nuk ka ndryshim primi nga klienti në klient për të njëjtën shoqëri sigurimi gjë që tregon se në sistem nuk është implementuar plotësisht sistemi bonus-malus që mundëson individualizim të primeve sipas historikut të dëmeve, kohëzgjatjes së patentës, moshës së të siguruarit dhe elementëve të tjerë që individualizojnë primin e rrezikut.
7. Sipas shoqërive të sigurimeve sistemi Bonus Malus është i aktivizuar pasi shitja kryhet nëpërmjet përpunimit të të dhënave që gjeneron sistemi nga Drejtoria e Shërbimit të Transportit Rrugor, Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile dhe Drejtoria e Policisë. Sipas shoqërive, tashmë primi i sigurimit përcaktohet mbi disa parametra risku, të cilët lejojnë vlerësimin e primit të sigurimit të detyrueshëm motorik bazuar edhe në historikun e të siguruarit. Shoqëritë shprehin se kanë kryer me sukses në muajin gusht 2014 testin e funksionimit të sistemit me të dhëna hipotetike. Por ky sistem mbetet ende në fazë eksperimentale, pasi kërkohet përfshirja e të dhënave për dëmet dhe këtu nevojitet edhe roli i Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare.
8. Nga ana e AMF me anë të shkresës nr. 1662/1 prot., datë 15.08.2014 bëhet e ditur se po punohet për projektimin dhe vënien në zbatim të këtij sistemi, por që ende nuk është vënë në funksionim pasi kërkon më shumë kohë.

- Referuar sa më sipër, në lidhje me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës në pikën (1.a) të VKK nr. 324, datë 30.07.2014, rezulton se sistemi Bonus-Malus nuk është vënë në funksionim, por ndërmarrjet kanë bërë përpjekjet që nevojiten nga ana e tyre për vënien në funksionim të sistemit Bonus-Malus, por nuk është zbatuar plotësisht brenda afatit të vendosur në Vendimin e Komisionit të Konkurrencës, pasi, sipas tyre, mungojnë të dhënat në lidhje me dëmet të cilat mundësohen nga AMF-ja.

B. Ofrimi i shoqërisë së sigurimit sipas kërkesës së të siguruarit

- Gjatë procesit të monitorimit pranë agjentëve dhe pikave të shitjes së shoqërive është vërejtur mënyra e shfaqjes së ofertave (logot) nga shoqëritë e sigurimit në sistemin e shitjes. Nga monitorimi konstatohet se ndërmarrja Insig Sh.A përdor sistemin e saj të shitjes dhe si zgjedhje shfaqet vetëm ajo ndërmarrje. Të gjitha ndërmarrjet e tjera përdorin sistemin e shitjes MSHM. Në agjentët e ndërmarrjeve Sigal dhe Albsig u vërejt se shfaqet vetëm një ndërmarrje, respektivisht Sigal dhe Albsig. Në agjentët e ndërmarrjeve të tjera shfaqen logot e të gjitha ndërmarrjeve, përveç INSIG, dhe agjenti mund të zgjedhë sipas kërkesës së klientit shoqërinë e sigurimit që dëshiron të lidhë kontratën.
- Referuar rezultateve të mësipërme të monitorimit në lidhje me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës në pikën (1.b) të Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014, rezulton se ky detyrim i vendosur nga Komisioni i Konkurrencës është zbatuar nga ana e ndërmarrjeve.

C. Zbatimi i angazhimit për pagesën e dëmit nga siguruesi i drejtpërdrejtë;

- Në lidhje me këtë angazhim, nga pothuajse të gjitha ndërmarrjet është informuar se për zbatimin e përcaktimeve ligjore për pagesën e dëmit nga siguruesi i drejtpërdrejtë janë draftuar marrëveshjet përkatëse, të cilat disa ndërmarrje i kanë vënë në dispozicion të Autoritetit të Konkurrencës.
- Për të mundësuar trajtimin e dëmeve nga siguruesi i drejtpërdrejtë, nga ana e shoqërive konstatohet një vakum në rregullore, udhëzime dhe akte rregullative të unifikuara në drejtim të vlerësimit të dëmeve motorike, mungesa e të cilave krijon kushte për shumë subjektivizëm dhe vështirëson bashkëveprimin.
- Por hartimi i këtyre rregulloreve, nuk mund të kryhet individualisht nga kompani të veçanta, por në mënyrë të përqendruar nga institucioni përgjegjës rregullator AMF, e cila duhet t'i përgjigjej vullnetit të shoqërive të sigurimit me hartimin e akteve nënligjore sipas përcaktimeve në ligj, të cilat të jenë të detyrueshme për t'u zbatuar nga të gjitha ndërmarrjet.
- Në rregulloret që duhet të hartohen nga AMF, pavarësisht marrëveshjeve të lidhura me shoqërive të sigurimit, duhet të përcaktohet saktë bashkëveprimi midis kompanive, detyrimi për pagesat e dëmeve si dhe rimbursimi i tyre nga kompanitë përgjegjëse të dëmit, ndaj kompanive të drejtpërdrejta që kanë paguar demin, për të shmangur zgjidhjen e konflikteve midis kompanive në rrugë gjyqësore dhe që marrëveshjet midis kompanive të kenë baze ligjore.
- Referuar sa më sipër, në lidhje me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës në pikën (1.c) të Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014, rezulton se nga ana e ndërmarrjeve është shprehur vullnet për vënien në funksion të pagesës së dëmit nga siguruesi i drejtpërdrejtë, duke draftuar dhe kontrata midis tyre, por nevojitet miratimi i akteve nënligjore nga ana e AMF-së, ashtu si ka rekomanduar dhe Komisioni i Konkurrencës në Vendimin nr. 325, datë 30.07.2014.

D. Zbatimi i detyrimit për lidhjen e marrëveshjeve me më shumë se një broker

17. Nga ana e shoqërive të sigurimit, në shkresat e tyre të depozituara pranë Autoritetit të Konkurrencës, lidhur me marrëveshjet me më shumë se një shoqëri brokerimi janë paraqitur të gjithë brokerat me të cilët ata kanë marrëveshje brokerimi, të cilat jepen në tabelën e mëposhtme:

NR	Shoqëritë e Sigurimeve	Brokerat me të cilat janë lidhur
1	Sigal	Ifis Broker, First Broker, Star Broker, wVP sh.a. brokera te tjere
2	Eurosig	Star Broker, A-eja Insurance Broker, 3B Broker, All-Sig, Ifis Broker
3	SigmaInteralbanian (SIVIG)	Star Broker, Ifis Broker, First Broker, All-Sig Broker, A-eja Insurance Broker, WVP sh.a etj gjithashtu me shoqëri agentesh si UDSA qe ka mbi 150 agjent.
4	Atlantik	First Broker, IFIS Broker, Star Broker, brokera te tjere
5	Intersig	Mai Broker, Star Broker, Ifis Broker dhe brokera te tjerë qe po standartizojne shitjen on-line.
6	Albsig	DEVON sh.a, Star Broker, Ifis Broker
7	Insig	Star Broker, IFIS Broker, 3B Broker
8	Ansig	First Broker, Star Broker, brokera te tjere

18. Referuar tabelës së mësipërme, rezulton se nga ana e Shoqërive të sigurimit nuk ka marrëveshje vetëm me një broker por me disa prej tyre dhe në lidhje me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës në pikën (1.d) të Vendimit nr. 324, datë 30.07.2014, rezulton se ky detyrim i vendosur nga Komisioni i Konkurrencës është zbatuar nga ana e ndërmarrjeve.

F. Shtypja dhe tregtimi i policave të sigurimit me logon e secilës ndërmarrje

19. Lidhur me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës, janë monitoruar Policat e Sigurimit që shtypeshin dhe tregtoheshin nga agjentët e shoqërive të sigurimit. Nga monitorimi vërehet se Policat e Sigurimit shtypen dhe tregtohen me logon e secilës shoqëri sigurimi, e cila shfaqet në momentin e printimit të policës, me përjashtim të ndërmarrjes Insig dhe Albsig, policat e të cilave kishin paraprakisht të vendosur vulën e këtyre ndërmarrjeve. Policat e Sigurimit të paplotësuara, të gjendura pranë Agjentëve të Shoqërive të sigurimit, kishin paraprakisht të vendosur vulën e Star Broker, me përjashtim të ndërmarrjes Insig.
20. Secila prej ndërmarrjeve, pothuajse në terma të njëjta është shprehur se shtypja dhe tregtimi i policave të sigurimit bëhet me logon e shoqërisë përkatëse dhe vetëm më pas pranohet dhe nënshkruhet nga i siguruari, i cili ka të drejtën e zgjedhjes (të pranimit apo refuzimit).
21. Sistemi i shitjes online të kontratave të sigurimit të detyrueshëm mundëson përzgjedhjen, printimin (shtypjen) me logo të veçantë të shoqërisë të sigurimit sipas kërkesës së të siguarit, duke siguruar që ato kanë bere ndërhyrjet e duhura për mundësinë e zgjedhjes konsumatore sipas kërkesës se te siguarit për shoqërinë.
22. Në lidhje me këtë pikë, ndërmarrja Insig shprehet se shtypja dhe tregtimi i policave të sigurimit behet me logon e saj. Insig ka bashkëngjitur përgjigjen e AMF-së me shkresën Nr. 2196/1, datë

28.10.2014, ku citohet: *Shitja e kontratave të sigurimit të detyrueshëm bëhet në përputhje me nenin 38 të ligjit Nr. 10076, datë 12.02.2009 "Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit" të ndryshuar, të Rregullores për Regjistrimin e detyrueshëm në sektorin e transportit, si dhe Rregullores për regjistrin elektronik të shitjeve të sigurimit të detyrueshëm, miratuar me vendimin e Bordit Nr. 3, datë 03.10.2001, i ndryshuar. Kontratat e sigurimit, të cilat shiten nëpërmjet regjistrit online të sigurimit të detyrueshëm motorik, printohen dhe tregtohen me logon e secilës shoqëri sigurimi që konfirmon dhe njëherë që kontratat e sigurimit printohet dhe tregtohen me logon e secilës kompani".*

23. Referuar rezultateve të mësipërme të monitorimit, në lidhje me këtë detyrim të vendosur nga Komisioni i Konkurrencës në pikën (1.e) të Vendimit Nr. 324, datë 30.07.2014, rezulton se ky detyrim i vendosur nga Komisioni i Konkurrencës është zbatuar nga ana e ndërmarrjeve.
24. Si përfundim, referuar sa më sipër, arrijmë në përfundimin se ndërmarrjet kanë zbatuar kushtet dhe detyrimet e vendosura nga Komisioni i Konkurrencës me Vendimin Nr. 324, datë 30.07.2014, lidhur me *ofrimin e shoqërisë së sigurimit sipas kërkesës së të siguruarit, zbatimin e detyrimit për lidhjen e marrëveshjeve me më shumë se një broker dhe shtypjen dhe tregtimin e policave të sigurimit me logon e secilës ndërmarrje*, ndërsa lidhur me detyrim e vendosur në pikën (1.a), për sistemin Bonus Malus, dhe detyrimin e vendosur në pikën (1.c), për pagesën e dëmit nga siguruesi i drejtpërdrejtë, *nevojitet ndërhyrja e AMF dhe miratimi i akteve nënligjore nga ana e AMF-së, ashtu si ka rekomanduar dhe Komisioni i Konkurrencës në Vendimin Nr. 325, datë 30.07.2014.*

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 24, pika d dhe nenit 45, pika (1) dhe (2), të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", (i ndryshuar),

V E N D O S I:

- I. Mbylljen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike për përgjegjësitë ndaj palëve të treta ndaj ndërmarrjeve: Sigal Uniqa Group Austria Sh.A, Sigma Interalbani Vienna Insurance Group Sh.A, Atlantik ShA, Intersig Vienna Sh.A, Albsig Sh.A, Insig Sh.A, Eurosig Sh.A dhe Ansig Sh.a.
- II. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e palëve.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

(_____)

Anëtar

Koço BROKA

(_____)

Anëtar

Iva ZAJMI

(_____)

Anëtar

Eduard YPI

(_____)

Anëtar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R